

Posvet KAKO IZVESTI JAVNE RAZPISE 2021, 10. 2. 2021

Predstavitev in odgovori na postavljena vprašanja

Posvet – reševanje konkretnih dilem

Program:

- Pregled skupnih korakov oz. podobnih situacij
- Skupno reševanje odprtih dilem
- Dolžina odvisna od števila vprašanj

Različne situacije

- A. Projekti 2020 popolnoma (z ali brez prilagoditev) izvedeni in plačani
- B. Projekti 2020 niso bili v celoti izvedeni, PKP6/58 ni bil uporabljen, denar so izvajalci vrnili
- C. Projekti 2020 niso bili v celoti izvedeni, uporabljen je bil PKP6/58 – nekatere aktivnosti se bodo izvajale še tekom 2021
- D. ?

Situacija A - projekti izvedeni in plačani

- Razpisi za 2021 lahko potekajo „normalno“, ampak (!):
 - Priporočljivo je omogočiti večjo fleksibilnost glede izvedbe aktivnosti (v [razpisu in] pogodbi določiti, kakšne spremembe so dovoljene samo z informiranjem skrbnika pogodbe, za kakšne je potrebno soglasje skrbnika ipd.)
 - Preveriti merila (ali prilagojena lanska izvedba vpliva na ocene) → ali je potrebno spremeniti pravilnik? (lahko se vnese samo člen s posebnim ‚režimom‘ za 2021)

Situacija B – PKP6/58 ni uporabljen

- Podobno kot pri situaciji A
- Smiselno je preveriti, kje so imeli težave in ustrezno prilagoditi razpis (večja fleksibilnost glede sprememb aktivnosti)

Situacija C – uporabljen PKP6/58

- premisliti, katere aktivnosti bodo prenesene in ustrezno prilagoditi razpise → fleksibilnost priporočljiva
- Prilagoditi merila in pravilnik
- Zelo podobno torej kot pri A in B, samo še z večjo pazljivostjo zaradi preprečevanja dvojnega financiranja

Splošna priporočila

- Čas za večjo odprtost in fleksibilnost razpisov = vezanost na cilje in ne na aktivnosti?
- Koristno vnaprej določiti pogoje za spremembo aktivnosti, možna že takoj prijava „plana b“
- Delavnica za organizacije: kje so bile težave, kako bi lahko bilo boljše, kakšne ideje imajo
- Bolj „instrukcijski“ razpisi = obsežnejša in preprostejša navodila, kaj se pričakuje, o čem naj razmišljajo, kaj je dovoljeno
- Premislek o višini sredstev – ali so potrebna višja sredstva zaradi situacije (npr. zdravje, socialnovarstveni programi, kultura)

Vprašanja in odgovori

V naših razpisih je eden najpomembnejših kriterijev ‘izveden program v lanskem letu’. Glede na to, da društva aktivnosti pretežno niso izvedla oz. so predstavljena v letošnje leto, ali to pomeni, da moramo spremeniti kriterije?

Da. Nesmiselno je imeti kriterij, ki ne pije vode in ki povzroča diskriminacijo med izvajalci (tisti, ki so načrtovali poletni program vs. zimski, jesenski program). Če kriteriji niso vključeni v pravilnik, spremenite samo razpis in pri tem razmislite, če je potrebno tudi sam namen razpisa prilagoditi. Če so kriteriji vključeni v pravilnik, je potrebno pravilnik spremeniti, lahko tudi samo s posebnim členom, ki velja za 2021.

Ali je možno, da društvom razdelimo sredstva za leto 2021 brez objave javnega razpisa. Glede na situacijo v letu 2020 zaradi ukrepov, društva niso mogla izpeljati predvidenega programa (predvsem so tu mišljena športna in kulturna društva). Merila imamo nastavljena tako, da se točkuje izvedeno delo v preteklem letu. Zato bi občina objavila sklep, da se upošteva točkovanje, kot je bilo narejeno za leto 2020 in društvom ni potrebno pošiljati razpisne dokumentacije za 2021. Sklep bi potrdil občinski svet.

Sredstev brez javnega razpisa ni mogoče razdeliti, ker je to v nasprotju z javnofinančnimi predpisi. Lanski razpis je bil za 2020 in ga po zaključku razpisa in po zaključku pogodb ne moremo kar podaljšati. Objaviti je potrebno nov razpis in ustrezno prilagoditi merila.

Kako naj določimo pogoj, da se bodo sredstva ustrezno zmanjšala, če bo epidemija koronavirusa trajala še v letu 2021 in sklenjenih pogodb o sofinanciranju zaradi tega ne bo mogoče realizirati oziroma bo realizacija samo delna?

V javnem razpisu ali vsaj pogodbi naj se postavijo jasna pravila glede sprememb programa, kaj in v kolikšni meri se lahko projekt spreminja. Pri tem je potrebno jasno navesti, da morajo tudi spremenjene aktivnosti ustrezati cilju in namenu razpisa. Jasno je treba tudi pojasniti posledice nerealizacije oz. izvedbe spremenjenega projekta brez soglasja (če je to potrebno).

Priporočljivo je tudi, da v javni razpis posebej zapišemo oz. opozorimo prijavitelje, da naj pri pripravi programa upoštevajo nejasno situacijo in da naj razmislijo o aktivnostih, ki jih je mogoče izvesti ne glede na epidemiološko situacijo. Možno bi tudi bilo, da prijavijo dva sklopa aktivnosti, enega „rednega“ in enega „izrednega“, ki se izvede v primeru ukrepov. Tako bi v bistvu dobili predhodno privolitev za „izredni“ program in bi bilo manj dela s posebnimi soglasji.

Razpis smo že objavili, v merilih pa imamo točkovanje dela v preteklem letu. Društva tako ne bodo dobila dovolj točk. Ali lahko naknadno določimo, da bomo upoštevali izvedeno delo v letu 2019? Kaj naj naredimo? Ali lahko razpisna komisija sama določi, kako bo kakšno merilo upoštevala?

Razpis je možno spreminjati vse do poteka roka za prijavo. Tako lahko spremenite merila na način, da izvedbo dela vežete na 2019. Če je to merilo odprto na način, da ni natančno določeno, koliko točk prinaša posamezna aktivnost, lahko komisija brez spremembe razpisa določi tudi „interna načela“ ocenjevanja v smislu, da bo manj strogo kot prejšnja leta (podobno kot pri maturi). Če se odločite za to možnost, morate biti posebej pozorni na enako obravnavo vseh (zimski vs. Poletni program).

Kaj vse naj vsebuje pogodba o sofinanciranju, da bo jasno določeno, pod katerimi pogoji lahko društva spremenijo svoje programe, za katere bodo društva prejela sredstva?

Ni enotnega recepta za vse. Pomembno je, da je pogodba jasna in nedvoumna, da omogoča pravno varnost izvajalcem.

Primer za večje projekte: Upravičenec bo predhodno pisno obvestil upravljavca o vsaki finančni, vsebinski in časovni spremembi projekta. Vsebinske spremembe so možne pod pogojem, da ne spreminjajo prvotnega namena projekta.

Za večje spremembe projekta mora upravičenec pridobiti soglasje financerja. V primeru odobritve sprememb se sklene dodatek k pogodbi. Kot večje spremembe se štejejo:

- zamenjava partnerjev v projektu,
- odstopanja pri doseganju vrednosti učinkov, ki presegajo 20 % načrtovane vrednosti,
- spremembe med glavnimi postavkami finančnega načrta, ki skupaj znašajo več kot 5 % skupne vrednosti projekta,
- druge večje vsebinske spremembe, ki lahko vplivajo na doseganje ciljev in rezultatov projekta.

Primer za manjše projekte, prireditve: lahko se npr. določi, da se lahko aktivnosti v živo nadomestijo s spletnimi, kakšna dokazila so potrebna v teh primerih... potem se lahko določi, katerih aktivnosti se ne da nadomestiti oz. prilagoditi (če takšne obstajajo).

Ni natančnega pravila, slediti je potrebno ciljem razpisa!

Odgovori na postavljena vprašanja med posvetom:

V naši občini imamo objavljenih kar nekaj razpisov, brez pravilnikov, ampak uporabljamo državnega. Meril tako nimamo določenih v pravilniku, ampak v razpisu. Ali je sploh smiselno imeti splošen postopkovni pravilnik v tem primeru?

Priporočljivo in smiselno je, da so merila del razpisa in ne del pravilnika o razdelitvi sredstev na določenem področju, saj ste tako bolj fleksibilni in lahko merila lažje prilagajate glede na konkretno situacijo. Potrebe občine in njenih prebivalcev se spreminjajo, zato mora občina biti odzivna in prilagodljiva. To pa je precej lažje, če merila niso zapisana v pravilniku. Če so namreč merila zapisana v pravilniku, je namreč treba vedno, ko ugotovite, da merila več ne ustrezajo potrebam, spremeniti.

Pravilnik ali drug akt občine, ki ureja postopek izvajanja javnih razpisov, sicer ni obvezen. Če nimate, morate v postopku razdeljevanja sredstev uporabljati Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije. Je pa poseben občinski pravilnik koristen, če želite korake razpisa urediti po svoje, glede na vaš način dela, lokalne potrebe, ipd. Tako je poseben pravilnik npr. potreben, če želite večletno financiranje ali uporabiti pavšale.

Pri nas razmišljamo, da bi v razpisu določili, da se vloge vlagajo samo po pošti in ne tudi osebno.

Nekatere občine še vedno omogočajo oddajo vlog tudi osebno, v vložišču. Poslužujejo se tudi praks oddaje vlog v poseben predalčnik pred vhodom v stavbo občine. Lahko pa seveda način oddaje uredite tudi tako, da določite, da je oddaja vloge možna le pisno, po pošti.

Kako je z najemninami športnih objektov? Naša društva menijo, da jim zaradi odpisa najemnin po PKP pripadajo dodatna sredstva (namreč, društvom vsako leto od letnega zneska odbijemo najemnino za športni objekt). Ali lahko to opredelimo že v razpisu ali konkretno s posameznimi društvi, ki bi vložila vlogo za odpis dela najemnin v pogodbi?

95. člen Zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (t.i..PKP6) med drugim določa, da se športnim organizacijam, ki imajo v najemu objekte ali površine za šport v naravi, ki so v lasti občine, in jim je bila zaradi ukrepov države in zaradi širjenja bolezni onemogočena ali pa je bistveno otežena uporaba športnih objektov in površin za šport v naravi ne zaračunavajo obveznosti ali del obveznosti iz najemnega razmerja. Gre torej za oprostitev zneska najemnine, kot je določena v pogodbo o najemninu. Ob odločitvi, da se najemnina oziroma njen del za čas onemogočanja uporabe prostorov ne zaračuna, je potrebno k pogodbi o najemu skleniti aneks. Društvo mora vlogo za oprostitev najemnine v tem določenem obdobju vložiti pri javnem zavodu, ki mu daje prostor v telovadnici v najem.

Če je bila najemnina za čas neuporabe odpisana, je potrebno to upoštevati pri poročanju stroškov, saj društvu ni nastal celoten predviden strošek najemnine.

V tem konkretnem postavljenem vprašanju pa je situacija sicer nekoliko drugačna. Če ponazorimo s primerom, občina sofinancira strošek najemnine društvu tako, da v pogodbi o sofinanciranju določi, da društvu v letu 2020 pripada 100 ur uporabe telovadnice, kar zneske 5.000 EUR. Občina tega zneska ne nakaže društvu, ampak ga odšteje od skupne vrednosti projekta, znesek pa nakaže neposredno javnemu zavodu. Na ta primer odpis najemnin po PKP6 sploh ne vpliva, saj javni zavod društvu ne izstavlja računov za najemnino. Občina najemnino neposredno plača javnemu zavodu iz dela materialnih stroškov projekta. Če društvo telovadnice ni uporabljalo, so materialni stroški pač nižji. To pa ne pomeni, da ta "izpadli" znesek pripada društvu za program, saj gre za namenski strošek.

Prijave s področja kulture je potrebno po zakonu javno odpreti ob prisotnosti morebitnih prijaviteljev. Ali lahko občina glede na trenutno epidemiološko situacijo namesto osebne prisotnosti prijaviteljev javno odpiranje vlog organizira preko spletnih platform kot so ZOOM ipd.?

ZUIK določa, da je potrebno prijaviteljem omogočiti udeležbo na javnem odpiranju vlog. V praksi to pomeni, da financer objavi kraj in datum odpiranja, prijavitelji pa imajo pravico, da so zraven. Podobno je tudi sedaj. Tako ni potrebno, da se odpiranje vlog že v osnovi prenaša po spletu. Dovolj je, če financer objavi termin odpiranja vlog in pozove prijavitelje, da se prijavijo, če želijo odpiranje spremljati preko digitalne platforme. Če se kdo prijavi, prijavitelj poskrbi za prenos in pri tem namesti kamero tako, da se vidi, kako se kuverta odpira, kateri papirji so notri itd.

V lanskem letu smo društvom dodelili vsa sredstva za dejavnosti na področju kulture in športa na podlagi sklepa občinskega sveta. Za prireditve, konkretno gledališki abonma, pa smo dodelili vsa sredstva na podlagi PKP - dali smo jim torej možnost, da abonma izvedejo v 2021 najkasneje do novembra. Ali morajo društva za dejavnosti na podlagi športa in kulture vrniti sredstva? Glede na to, da so ukrepi ponovno omejili izvajanje abonmajev, ali je smiselno, da letos razpišemo celotna sredstva ali jih je smiselno zmanjšati?

PKP6 in hitra reakcija glede sklepov je bila potrebna zaradi hitrega izplačila sredstev, da bi ta še sodila pod proračun 2020. PKP6 pa ni določil, do kdaj se mora sprejeti sklep, da lahko društva aktivnosti izvedejo še v 2021. Glede na to, da so sredstva bila izplačana, lahko župan zdaj sprejme sklep in določi, do kdaj morajo biti aktivnosti, ki so bile že plačane v 2020, izvedene.

Glede abonmajev - najbolj smiselno je načrt sprejeti skupaj z izvajalci. Ko bodo sami podali jasno sliko, kako je z izvajanjem zakasnelih abonmajev, se boste lahko odločili, kako oblikovati razpis za 2021. Če je neizvedenih še veliko predstav, je smiselno sredstva nameniti za nek drug namen oz. za neke druge potrebe na področju kulture.

Kaj pa če bodo društva težko izvedla dejavnosti tudi letos, saj gre za vaje pevskega zbora ali treninge...?

Če društva tudi letos ne bodo mogla izvesti vseh dejavnosti, ki so bile dogovorjene in že plačane v 2020, bodo morala izplačana sredstva vrniti. Pri izračunu zneska za vrnitev, morate upoštevati vse že izvedene aktivnosti in torej zahtevati le vračilo sorazmernega zneska samo za aktivnosti, ki niso bile izvedene.

Ali lahko sprejmemo sklep, da društva, ki lani niso izvedla vsaj 50% prijavljenega programa v letu 2021 niso upravičena do financiranja?

Financer takšen sklep lahko sprejme, ker je pač financer in lahko sam postavlja pogoje financiranja. Je pa vprašanje, če je takšen pogoj v interesu občine, saj bi se lahko zgodilo, da bi ostali brez kakšnih zelo pomembnih storitev. Ob tem je potrebno upoštevati tudi, da vse izvajalce obravnavamo enako, tak sklep pa v slabši položaj postavlja tiste, ki so načrtovali dejavnosti v času, ko zaradi **višje sile** dejavnosti ni bilo mogoče izvajati. Bolj smiselno je torej, da se razpisi za 2021 prilagodijo dejanskim potrebam in aktivnostim, ki se še morajo izvesti. Če pa bi že razmišljali o takšnem pogoju, pa bi bilo bolje odstotek neizvedenih aktivnosti dvigniti višje, na 70 ali celo 80 odstotkov.

Rok za oddajo poročila je npr. 30.11., občina pa prejme poročilo 1.12., torej po roku za oddajo poročila, določenim v pogodbi. Ali občine takšna poročila sprejmejo ali zavrnejo?

Praksa je odvisna od določil pogodbe. Nekatere občine (npr. MOM), imajo za zamudo določeno simbolično denarno kazen, ki jo odštejejo od končnega zneska. Če v pogodbi ni določeno nič, se poročilo šteje za veljavno, razen če je tako pozno, da postopkov ni več mogoče izvesti. Lahko pa pogodba tudi določa, da če poročilo ni oddano do roka, se šteje, da projekt ni bil izveden. Pri tem pa je potrebno premisliti, ali je takšna stroga določba resnično v interesu občine.

Ali je potrebno pri oddajanju poročil priložiti vse račune, ali je mogoče dodati samo seznam računov, ki so na vpogled? Ali je dovolj, da se podajo samo opisni seznam prihodkov in odhodkov v tekočem letu, brez računov in dodatni potrdil oz. dokazil?

Praksa glede tega je odvisna od določil v razpisu in pogodbi. V grobem poznamo tri pristope:

A. Izvajalci morajo finančnemu poročilu priložiti račune za vse nastale stroške. Tak pristop zagotavlja največjo varnost, je nesorazmerno zamuden in s tem ekonomsko neučinkovit, sploh ko gre za manjše projekte. Npr. za projekt v vrednosti 500 evrov, izvajalci porabijo za 100 evrov časa za poročanje, skrbniki pogodb pa vsaj 200 evrov za pregled.

B. Izvajalci v poročilu priložijo seznam računov, ki pa jih ne prilagajo. Skrbnik pogodbe lahko račune kadarkoli preveri na terenu. Ta možnost je manj administrativno in časovno zamudna.

C. Izvajalci dobijo sredstva izplačana kot pavšal, ni jim torej treba prilagati niti seznama niti računov, ker je financer vnaprej ocenil, da storitev, ki jo izvajalec ponuja, pač toliko stane, zato ga zanima samo rezultat (ali in kako bo storitev izvedena), ne pa, ali je izvajalec za določen strošek porabil 5 evrov več ali manj. Pavšali se zelo pogosto uporabljajo v množici evropskih razpisov (Erasmus+, Evropa za državljane), pri financiranju iz evropske kohezijske politike, nacionalnih razpisih (MJU, URSM), počasi pa si pot utirajo tudi v občinskih razpisih, čeprav so prav pri občinskih razpisih najbolj smiselni. Več o pavšalih: https://www.cnvos.si/media/filer_public/ab/e6/abe63fe1-995f-49e9-8202-a4efbcef48fb/smernice_za_lokalno_financiranje_nvo.pdf

Ali mora sklep, da lahko organizacije že plačane aktivnosti v 2020 izvedejo v 2021, sprejeti občinski svet ali ga lahko sprejme župan?

Podlago za tak sklep daje PKP6, torej zakon. Ker gre za izvedbeni sklep, ga lahko sprejme župan.